

Datuak lurraldera

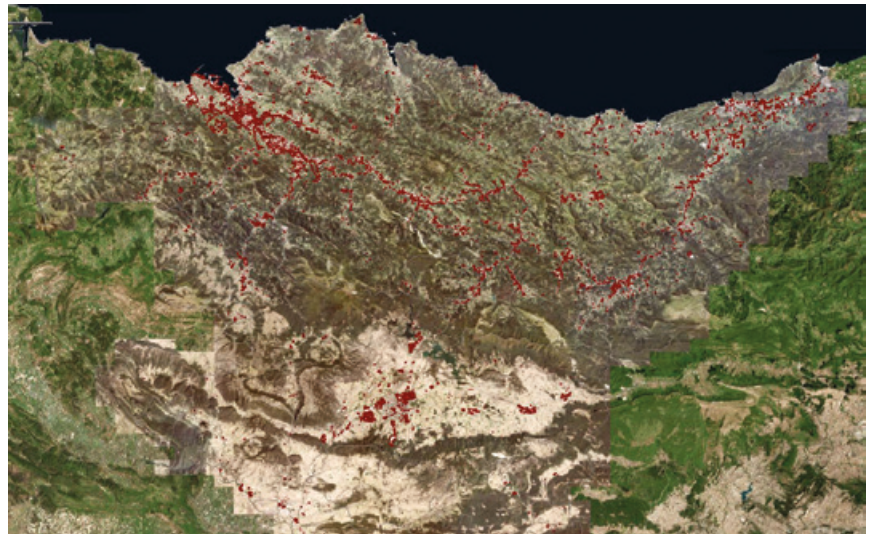

ULA IRURETAGOIENA

Azken asteotan, arkitekturaren dihardunontzat ez da posible izan Valentziako klima gertaera gure lan hizketaldira ez ekartzea. Uraren ibilbidea eraikinen estalkietan, estolderietan, plazetan eta parkeetan pentsatu eta diseinatu behar ditugulako. Ongi dakigu giza eskalako ur txiki hauek bailarako uraren ibilbide handiaren fenomenoarekin bat etorri ezean gutxi lortuko dugula, biak aintzat hartzea ezinbestekoa baita. "Azkenean kasu egingo ote digute!" esan du lankide batek. Baina eraikinaz gaindiko erabakiak beste mahai batzuetan hartzen dira. Jakintza eta informazioa izanik ere, teknologiak posible egiten du ibaiaren ubide egitea edo lurrazpiko aparkalekuak uholdegarria den gunean eraikitzea, eta arriskua urtzen da ahalguztidun sentitzean.

Erabakiak hartzeko unean, diseinuan eta politikagintzan, informazio kantitate andana daukagu. Datu bilketa geolokalizatu eta datuak jasotzen dituzten administrazioen arteko armonizazio lana ikaragarria da; luraren tenperatura, uholdegarritasun arriskua, etxebizitzaren prezioa eta hildako kopuruen datuak pantailako mapa batean gainjartzera iritsi gaitezke klik batean. Lurralde jakin bat ezagutu dezakegu lurralde bisitatu gabe, datu askoren trukaketa bidez ezagutza sakon bat eskuratzeko gaitasuna dugulako, esperientziaren ignorantziarekin. Baliabide boteretsua –bere arriskuekin–, ongi erabiltzen denean.

Datuekin etorkizuna iragartzeko prest gaude, proiektzioak egin eta, horien bidez, politikak ezarrita; zenbategian haziko den biztanleria, zenbategian aldatuko den kostaldeko muga, zein gune den uholdagarritasunaren aurrean zaugarrien, zein zona den tenperaturaren igoerarako hauskorrena. Datuek, errealitatea deskribatu nahi badute, dinamikoak izan behar dute. Plangintzarako erronka itzela da datuen eguneraketaren bidez arautegi malgu bat kudeatzea, datu bilketari etekin nahikoa atera gabe gabiltzalarik. Adimen Artifizialari galdetu beharko diogu... ●

Mapan, gorritz, EAEko lur potentzialki kutsatuak. Guztira 12.467 dira eta horietatik 1.557 dira zabortegeiak, gainerakoak, industria lurrak.

EAEn 1.557 zabortege daude eta erabiltzen ez direnak zigilatuta ezean, ura kutsatzen jarraituko dute

ESTITXU EIZAGIRRE KEREJETA

Legearen arabera, erabiltzen ez diren zabortege guztiek itxita eta zigilatuta egon behar lukete 2008tik. Ekologistak Martxan taldea Eusko Legebiltzarrean izan da legea bete dadila eskatzeko: azaroaren 12an Industria, Trantsizio Energetiko eta Jasangarritasunaren batzordean parte hartu du eta oroitarazi du EAEn erabiltzen ez diren zabortegeiak ura kutsatzen jarraitzen dutela: "Hau ez da ingurumen arazoa soilik, osasun publikoko afera ere bada". Alderdi politiko guztiek "asmo onak" erakutsi dituztenez, eskatu die gai hau aurrekontuetan sartzeko eta lan mahai bat martxan jartzeko, "EAEn erabiltzen ez diren zabortege guztien ikerketa, inbentarioa, egutegia eta zigilatzea egiteko". Talde ekologistak jakinarazi du Europak norabide berean presio egin diola Espainiako Estatuari: "2024ko otsailaren 9an jakin genuen Europar Batzordeak Espainiako Estatu Justizia Auzitegira eramango duela hondakinei buruzko europar zuzentzarauak ez betetzeagatik eta aukera dagoela isun ekonomiko handiak ezartzeko. Espainiaren aurkako auzia bada ere, uraren eta hondakinen kudeaketa partekatua da, Espainiako Estatuaren eta autonomia erkidegoen artean".

Zabortege horietako askok amiantoa edo lindanoa bezalako hondakin arriskutsuak pilatuta dituzte. Lindanoa dago, adibidez, Santurtziko Etxeliko zabortegean, Lemoizko Jata zabortegean, Bilboko Artxandan eta Santo Domingon eta Gasteizko Gardelegin. Ekologistak Martxaneko kideek adierazi dute horren ondorioa dela urak kutsatu egiten direla: "Okerren dagoena Nerbioiko Ibaizabal estuarioa da, Aztiren txostenetan ikus daitezkeen moduan". Baina substantzia horiez gain, beste asko eta asko ere ura kutsatzen ari direla gehitu du.

Ekologistak Martxanek azaldu du badagoela zabortegeiak itxi eta zigilatzen lagunduko duen lanerako erreminta baliagarri bat: lurzorua kutsa dezaketean jarduerak edo instalazioak izan dituzten edo dituzten lurzoruen inbentarioa. Bertan EAEko 12.467 lurzoru agertzen dira potentzialki kutsatu moduan. Gehienak, 10.910 lurzoru, industrialak dira, eta 1.557 lurzoru zabortegeiak. Zabortege horietatik 718 Bizkaian daude, 531 Gipuzkoan eta 308 Araban. ●